

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0024-229
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
ID ОП у ЄДЕБО	ID-ОП-30327
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	ОПП «Дизайн», рівень другий, 02 Культура і мистецтво, 022 Дизайн
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	02 Культура і мистецтво
Дата засідання	02.01.2020
№ протоколу	№ 2
Доповідач	Іваненко Тетяна Олександрівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<X> відсутні

Обґрунтування:

ГЕР прийнято рішення про умовну акредитацію освітньо-професійної програми «Дизайн», адже за двома критеріями (1, 2) встановлено недоліки рівню Е, які можна усунути протягом року.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Е	Запропонована до акредитації освітньої програми має дуальну складову: фахову підготовку дизайнера та викладача у сфері дизайну, тобто дизайнера-викладача, тому попит на випускників спеціальності 022 «Дизайн» другого (магістерського) рівня вищої освіти існує і потенціал до розвитку цієї ОП є. Наявна невизначеність унікальності освітньої програми, не чітке формулювання цілей та місій закладу вищої освіти, неналежне матеріально-технічне забезпечення не дозволяють належним чином організувати та реалізувати навчальний процес за освітньою програмою 022 «Дизайн» для другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до вимог. Освітня програма укладена без	Е	.

		урахування стандарту та без залучення до її розробки відповідних стейкхолдерів.		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е	<p>Вибіркові дисципліни ОП становлять 22 кредити (24,4 %). Оцінюючи структуру та зміст ОП необхідно зазначити, що загальний обсяг дисциплін складає 90 кредитів із них на вибіркові дисципліни відведено 22 кредити (24,4 %), що не відповідає встановленим нормам (не менше 25%).</p> <p>Методика формування вибірковості дисциплін за блочною системою та відсутність чіткого розмежування за напрямками дизайну(графічний дизайн та дизайн одягу) заперечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.</p> <p>Низький рівень методичного забезпечення, відсутність дуальної освіти, відсутність доступу до інформації впровадження дистанційної освіти (на прохання експертної групи університет не надав можливості ознайомитись із організацією дистанційної освіти, дуальної освіти, не продемонстрував роботу особистого кабінету здобувача вищої освіти). Також за</p>	Е	

		освітньою програмою 022 «Дизайн» другого (магістерського) рівня відсутнє таке явище, як підвищення соціальних навичок (softskills).		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	<p>Позитивним є те, що загальні правила прийому є на офіційному веб-сайті університету (http://hnpu.edu.ua/uk, які є достатньою структурованими, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією освітньою програмою.</p> <p>Відсутність практики визнання результатів отриманих у неформальній освіті на даній ОП. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, та 3.3. При цьому на сьогоднішній день відсутня діяльність за підкритерієм 3.4 під час реалізації освітньої програми (розгляд на предмет впровадження заплановано керівництвом університету на найближчий період).</p> <p>Рекомендовано детальніше ознайомити здобувачів із процедурами, забезпечення врахування на ОП наданих послуг у системі неформального</p>	В	

		<p>навчання. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також розбіжну якісну вартісність окремих підкритеріїв, зазначаємо що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.</p>		
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	В	<p>Під час виїзної акредитаційної експертизи було перевірено відповідні договори про співпрацю, сертифікати, перелік наукових публікацій, що дає підстави стверджувати про належний рівень ОП, яка відповідає якісним характеристикам критерію 4 та засвідчує процес інтернаціоналізації діяльності ЗВО.</p> <p>Рекомендовано підвищити конкурентоспроможність дослідницьких груп для перемоги у грантових конкурсах для студентів. Рекомендовано активізувати передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності.</p> <p>Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що у ЗВО доступ до сайту</p>	В	

		<p>дистанційної освіти є у кожного студента (у кожного є свій логін та пароль), але інформації для студентів спеціальності 022 «Дизайн» другого (магістерського) рівня відсутня. Методи та форми навчання, які використовуються викладачами ОП та в цілому в ЗВО, не створюють умов для ефективно досягнення в повній мірі переважної більшості програмних результатів. Це було встановлено унаслідок вибіркового опитування НПП та студентів. Навчальним планом не передбачено тренінгів та майстер класів з прочитаних дисциплін. За інформацією студентів, вони не розвивають власні теоретичні та прикладні проекти, окрім виставкової діяльності. Таким чином, форми та методи навчання і викладання неповною мірою сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання.</p>		
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	В	<p>Визначені чіткі та зрозумілі методи проведення контрольних заходів, вони є доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. З метою забезпечення якості вищої освіти за освітньою програмою 022 «Дизайн»</p>	В	

		<p>другого(магістерського) рівня у ЗВО використовується різні форми та види контрольних заходів.</p> <p>Рекомендовано відобразити активні методи навчання за ОП (бізнес-симуляціями, діловими іграми, кейс-стаді, тренінгами тощо) які активно використовуються в ОП, а також відповідними формами і критеріями оцінювання усіх результатів навчання.</p> <p>Рекомендовано створити чіткі методичні вказівки для організації самостійної роботи студентів. Доцільним є впровадження практики підписання НПП та здобувачами вищої освіти Декларацій про академічну доброчесність.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 та 5.4.</p> <p>До того ж, враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.</p>		
Критерій 6. Людські ресурси	B	У ЗВО створені всі умови та	B	

		<p>розроблена розлого система заохочень.</p> <p>Відсутня практика залучення роботодавців до участі у освітньому процесі.</p> <p>Запропоновано більш активно залучувати професіоналів-практиків та експертів у галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин.</p> <p>Доцільно забезпечити можливості для стажування викладачів у провідних іноземних ЗВО.</p>		
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	В	<p>Наявність сприятливого морально-психологічного клімату для розвитку освітньої, наукової соціальної та організаційної складової розвитку особистості.</p> <p>Сприйняття студента як суб'єкта, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.</p> <p>Рекомендовано покращити умови для реалізації європейського студентоцентрованого підходу у навчально-виховному процесі.</p> <p>Рекомендовано доведення матеріально-технічної бази до потреб освітньої програми.</p> <p>Рекомендовано звернути увагу на удосконалення протипожежної безпеки та</p>	В	

		<p>провести заходи щодо її належного забезпечення.</p> <p>Рекомендовано в подальшому обладнати навчальні корпуси закладів вищої освіти пандусами для людей з вадами опорно-рухового апарату.</p>		
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	В	<p>ОП має високий рівень узгодженості якісними характеристиками за підкритеріями 8.2, та 8.7. До того ж, враховуючи певну узгодженість та перспективи розвитку ОП за підкритеріями 8.1, 8.3, 8.4, 8.5 та 8.6, комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з не суттєвими недоліками.</p>	В	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	В	<p>Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в ХНПУ ім. Г. С. Сковороди і на ОП. Високий рівень сприяння та розвитку міжнародних та українських стандартів освітнього середовища.</p> <p>Рекомендовано розміщувати проект ОП наступного року на сайті ЗВО для обговорення зі</p>	В	

		стейкхолдерами. Проект ОП удосконалити із запропонованими змінами від експертної групи, проектної групи ОП (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо). Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо наданих пропозицій із удосконалення освітньої програми, з оглядом на це удосконалити структурно-логічну схему освітньої програми. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Зауваження (основні)

1. Виникли сумніви стосовно унікальності ОП. Так, мета й основний фокус ОП практично повністю повторюють проєкт стандарту вищої освіти, який було розміщено на сайті МОН для громадського обговорення і який потім суттєво перероблено НМК. Цей текст розроблено як *загальний* для дизайну, де враховані практично всі напрями. Отже, з тексту ОП **нерозумілим є унікальність та специфікація ОП**, яка акредитується. Наприклад, у придатності до працевлаштування вказані і дизайнер-виконавець інтер'єру, і дизайнер-виконавець графічних робіт, меблів, пакування, одягу, художник-декоратор та інші первинні посади **бакалаврського** рівня. Відсутній перелік посад 2452.2. (рівень спеціаліста та магістра).
2. Виникли сумніви стосовно унікальності дуальної складової ОП, яку відзначено у звіті ЕГ (підготовку дизайнера та викладача у сфері дизайну), оскільки згідно зі стандартом вищої освіти:
 - а) *до компетентностей магістра з дизайну* відноситься — володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності;
 - б) *до програмних результатів магістра з дизайну* (нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти) відноситься — обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.
3. Виникли сумніви стосовно **відповідності гаранта** спеціальності ОП. На титулі та другому листі (погодження) освітньої програми зазначено гарантом ОП Ярошенка А. В. У звіті самооцінювання гарантом є Липовка В. Р. Під час роботи ЕГ Липовка В. Р. був у відрядженні (м. Київ). Скульптор або архітектор **не можуть бути гарантами** ОП з дизайну.
4. Виникли сумніви стосовно відповідності викладацького складу. У розділі «Співробітники» на сторінці кафедри **відсутні викладачі**, які згадуються у звіті самооцінювання та ОП. Зокрема, Липовка В. Р. Невідомо, професор якої кафедри він є і чи працює взагалі у цьому ЗВО — інформації про нього на сайті ЗВО немає. Також відсутня інформація на сайті про Векленка О. А (*член проєктної групи ОП*) та Сухорукову Л. А. (*про неї зазначається на с. 15 звіту самооцінювання, що вона пройшла стажування у Польщі*). Проте на сторінці кафедри **завідувачем** зазначено Мельникову У. П., але у звіті експертів фігурує Григорова Л. С. <http://hnpu.edu.ua/uk/melnykova-ulyana-petrivna>. Відомо, що зазначена У. П. Мельникова з січня 2017 року працює в іншому ЗВО і не має відношення до ОП, що акредитується.
5. Виникли сумніви стосовно наявності *реальних* рецензій від стейкхолдерів, зазначених у ОП (с. 4).

6. Спеціалізація реалізується практично за рахунок вибіркових дисциплін. Кредитів вибіркових дисциплін дійсно менше 25%.

Зауваження (інші)

7. У додатку до навчального плану вказано напрям «Графічний дизайн і реклама», проте у самій ОП назва напрямку з'являється тільки у матрицях відповідності і звучить як «Графічний дизайн». *Це різні спеціалізації.*
8. На додатку до НП циклу дисциплін вільного вибору студента («Дизайн одягу») відсутня дата та номер протоколу затвердження, на додатках НП стоять різні підписи затвердження ректором.
9. Багато компетентностей, які практично дублюють одна одну. Наприклад, ЗК 10–13 явно зайві; ФК 9–12 є розгорнутим дубляжем ФК 1 та 2. ФК 13 та ФК 22 скоріше для бакалаврського рівня; ФК 15 є загальною. ФК 17 закладено у ФК 5. Взагалі ФК 17–21 стосуються педагогіки, не дизайну. Але акредитується освітня програма саме з **022 Дизайн, не педагогіки**.
10. У переліку дисциплін кафедри на сайті відсутні відомості про **магістерські** дисципліни, представлено тільки бакалаврський рівень
<http://hnpu.edu.ua/uk/navchalna-robota-kafedry-dyzaynu>

Рекомендовано:

1. Розділити спеціалізації на окремі освітні програми.
2. Визначити унікальність саме цих ОП другого рівня вищої освіти.
3. Чітко прописати цілі та основний фокус, розкрити специфіку ОП.
4. Зважено підійти до вибору гаранта ОП.
5. ОП привести у відповідність до стандарту вищої освіти з дизайну.
6. Вдумливо підійти до формулювань компетентностей та програмних результатів.
7. Модернізувати матеріально-технічну базу, використати у навчальному процесі ліцензоване програмне забезпечення.
8. Залучити роботодавців та здобувачів вищої освіти до розробки освітньої програми та привести її у відповідність до стандарту вищої освіти.
9. Покращити методичний комплекс до виконання творчих індивідуальних завдань, практики.
10. Залучувати професіоналів-практиків та експертів галузі до проведення аудиторних практичних занять.
11. Вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми кожного року.
12. Розміщувати проект ОП наступного року на сайті ЗВО для обговорення зі стейкхолдерами.
13. Оновити інформацію на сайті стосовно дисциплін ОП, викладачів тощо.
14. Удосконалити із запропонованими змінами від експертної групи, проектної групи ОП (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо).
15. Визначити доцільність ОП з дизайну другого рівня у цьому закладі вищої освіти.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◇ акредитацію ОП

умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова галузевої експертної ради

Ольга Осередчук